

Verslag Klankbordgroep Stadsbroek en IJsselvizier

Datum	22-01-2024
Locatie	Cultuurhuis Stadshagen
Voorzitter	Marinka van Vliet (Bureau Buhrs)
Tijd	19.30 - 20:30 IJsselvizier
Aanwezig 19.30	Luut Kroes (WVF), Hans Wolters (Agrarisch ondernemer), Edith Riezebos (Agrarisch ondernemer), Henk van Randeraad (Seniorenraad Zwolle en inwoner), Simone Kiewiet (Wijkstichting Stadshagen Totaal), Gert Jansema (Stadsbroek Natuurlijk), Michiel van Harten (Natuurplatform Zwolle), Luc Haverink (Buurtvereniging Hasselterdijk) Geert Sluiter (inwoner IJsselvizier)
Tijd	20.10 - 20.30 uur pauze
Tijd	20.30 - 21.45 uur Stadsbroek
Aanwezig 20.30	Simone Kiewiet (Wijkstichting Stadshagen Totaal) sluit aan en Geert Sluiter (inwoner IJsselvizier) verlaat de vergadering.
Afwezig	Anton Lubke (Inwoner van Zwolle), Margreet Tuinman (Inwoner Stadshagen), Marien Boersma (Wijkvereniging WVF), Michiel Damoiseaux (Bewoner IJsselvizier), Bert Egberts (Inwoner Zwolle).
Notulist	Saskia Jannink (gemeente Zwolle)

Opening

De voorzitter opent de vergadering. In het kader van efficiëntie is het voorstel het verslag in de pauze te behandelen als iedereen ook aanwezig is. Leden van de klankbordgroep geven aan het als hinderlijk te hebben ervaren dat het vorige verslag al meegestuurd is naar het college terwijl het nog niet officieel vastgesteld was door de klankbordgroep. De keer ervoor werd er input gevraagd, deze keer is het alleen ter kennisname verstuurd. De projectleider geeft aan dat het ter kennisneming (als bijlage) is meegestuurd aan het college. De voorzitter geeft aan dat er nog wijzigingen op het verslag mogelijk zijn.

Opmerking vanuit de Klankbordgroep:

Sommige leden vinden het jammer dat de stukken onder embargo staan terwijl het nog niet in het college is behandeld. De projectleider licht toe dat de planning al een tijdje stond en schuiven is niet altijd eenvoudig of wenselijk. Niet alleen voor de klankbordgroep, maar ook voor andere partijen die hier niet aan tafel zitten maar wel afhankelijk zijn van te nemen besluiten.

Terugblik en toelichting Richtinggevende uitspraken Stadsbroek en IJsselvizier

Documenten verstuurd vooraf aan de bijeenkomst

Tijdens de vorige twee bijeenkomsten zijn de richtinggevende uitspraken behandeld en is er meer duiding op de uitspraken gekomen. Ook zijn er aandachtspunten die vanuit verschillende richtingen kwamen (o.a. door de Klankbordgroep) meegenomen in het document Richtinggevende Uitspraken Stadsbroek en IJsselvizier. Daarin is een splitsing per gebied weergegeven. Dit document is vooraf aan de vergadering samen met een concept raadsvoorstel aan de klankbordgroep verstuurd. Dit laatste document zal gewijzigd in opmaak ingediend gaan worden, dit heeft te maken met een wijziging in de gemeentelijke sjablonen. De inhoud is echter grotendeels ongewijzigd.

De klankbordgroep spreekt uit dat de meningen vanuit de groep over de richtinggevende uitspraken zo breed verdeeld zijn, dat de vrees is dat de raad er zelf invulling gaat geven. Een eenduidige mening zou hierin beter zijn. De inzet is om dat zoveel als mogelijk te doen.

Advies Klankbordgroep Richtinggevende uitspraken IJsselvizier

1. IJsselvizier wordt niet aangemerkt als mogelijke grootschalige uitleglocatie voor verdere verstedelijking van Zwolle en daarmee uitgesloten van intensieve woningbouw programmering.
 - a. De Klankbordgroep vraagt bij de vervolgstap meer aandacht voor starters- en seniorenwoningen binnen IJsselvizier.
 - b. De Klankbordgroep geeft aan dat, om levensvatbaar te kunnen zijn, meer ruimte nodig is voor agrariërs en dit om een bredere blik vraagt dan alleen het aangegeven plangebied. Deze ruimte is niet beschikbaar binnen het huidige plangebied.

1. De keuze om deze locatie niet aan te merken als grootschalige uitleglocatie, brengt met zich mee dat deze opgave mogelijk elders in Zwolle ingevuld moet worden. Hiertoe loopt het proces in het kader van de 'aanvulling op de omgevingsvisie'. IJsselvizier wordt daarin niet meegenomen als gebied voor intensieve woningbouwprogrammering.

De Klankbordgroep geeft geen toevoegingen of opmerkingen over dit punt

2. Uitwerking voor IJsselvizier vindt plaats rekening houdend met het principe van 'water en bodem sturend' zodat het gebruik en de inrichting past bij de toekomstige klimatologische verwachtingen.
 - a. De Klankbordgroep is van mening dat 'natuurversterking' meer benadrukt moet worden in de richtinggevende uitspraken en adviseert om de uitkomsten van het Groen- en Recreatiebeleid mee te nemen in de overwegingen aangezien dit aansluit op de uitkomsten van de participatie die wijzen op de wens om 'natuur' voorop te zetten.

1. Water en bodem sturend is een ontwerpprincipes vanuit de verstedelijkingsstrategie 'Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta'. Een van de principes daarbij is dat we in een Klimaatadaptieve Delta opgaven bij de bron aanpakken. We willen inzetten op maatregelen die duurzaam de wateropgave verlichten, passend bij het natuurlijke bodem- en watersysteem. Nieuwe verstedelijking mag niet leiden tot een grotere klimaat- en wateropgave, maar moet juist leiden tot een verkleining daarvan. Niet alleen in het ontwikkelgebied zelf, maar ook voor de omgeving. Daarbij hebben natuurlijke oplossingen de voorkeur boven technische omdat ze zich ook beter laten combineren met andere opgaven zoals onze gezondheid, de biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.
2. Verder heeft iedere ontwikkeling oog voor de door de landschappelijke ondergrond, natuur, cultuurhistorie en bouwcultuur gevormde karakteristieken en identiteit van de plek en behoudt of versterkt deze.
3. Deze uitgangspunten worden in de opdracht voor het ontwikkelen van een landschapsontwikkelplan als kader meegegeven.

De Klankbordgroep geeft geen toevoegingen of opmerkingen over deze punten.

3. IJsselvizier blijft een hoofdzakelijk agrarisch gebied en waar mogelijk worden aanvullende functies toegevoegd met respect voor de bestaande landschappelijke structuur.

- a. De Klankbordgroep geeft aan dat meer ruimte voor de agrariërs om een bredere blik vraagt dan alleen het aangegeven plangebied. Deze ruimte is niet beschikbaar binnen het huidige plangebied. (idem punt 1b)

1. Er wordt een landschapsonontwikkelplan opgesteld waarin ingegaan wordt gebiedseigen ontwikkelingen in het gebied op het terrein van natuur en landschap, recreatie en wonen (beperkt).
2. De bestaande landschappelijke structuur en de bestaande infrastructuur als basis hanteren. Het gebied fungeert nu als een uitloopgebied (voor zowel wandelen als fietsen). Dit kan versterkt worden met recreatieve en groene elementen (denk aan wandelpaden, singels, bosschages) en eventuele parkeervoorziening.
3. De huidige agrariër(s) in dit gebied willen graag door met vormen van biologische bedrijfsvoering of natuurinclusieve landbouw. Als gemeente willen wij dit faciliteren.
4. Het toevoegen van nieuwe functies moet zich verhouden tot bestaande rechten van agrariërs in en om het gebied en de daarbij horende milieucontouren.

De Klankbordgroep geeft geen toevoegingen of opmerkingen over deze punten.

4. In IJsselvizier is aanvullende woningbouw gewenst in beperkte vorm.

- a. De Klankbordgroep adviseert dit punt in een volgende fase verder uit te werken.

1. Een aantal inwoners (binnen en buiten het gebied) hebben behoefte aan kleinschalige woningbouw, passend bij de bestaande structuur. Binnen de bestaande (infra)structuur bieden we ruimte voor het toevoegen van wooneenheden gerelateerd aan en passend bij de bestaande erven. Het toevoegen van woningen langs de Hasselterweg wordt als onderzoeksvraag meegenomen.
2. We hanteren de systematiek dat eventuele waardevermeerdering door toevoegen van woningen in balans moet zijn met het versterken van natuur, landschap en cultuurhistorie (Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving). We kiezen daarbij voor een gebiedsgerichte benadering.
3. Het toevoegen van woningen moet zich verhouden tot bestaande rechten van agrariërs in en om het gebied en de daarbij horende milieucontouren.

De Klankbordgroep geeft geen toevoegingen of opmerkingen over deze punten.

Aandachtspunten IJsselvizier

Vanuit het participatieproces zijn een aantal aandachtspunten te benoemen voor de vervolgfase richting een gebiedsvisie. Deze aandachtspunten zijn:

1. Het gebied IJsselvizier kent diverse eigenaren. Voor ontwikkeling van een landschapsonontwikkelplan is het noodzakelijk om met de huidige grondeigenaren afspraken te maken over de onderlinge samenwerking. Wij vinden het belangrijk dat ook vroegtijdig met de Wijkvereniging Westenholte wordt gesproken over hun betrokkenheid in het proces, maar denk ook aan betrokkenheid van de dorpsvereniging 's-Heerenbroek en de gebiedscoöperatie IJsseldelta.

Zwolle

2. Gezien de grondpositie van de gemeente Zwolle is het logisch dat allereerst de gemeente regie neemt in het vervolgproces om tot samenwerking te komen met diverse gebiedspartijen.
3. De geografische afbakening van het gebied IJsselvizier verdient aandacht in de vervolgfase. In de vervolgfase is het nodig om uit te zoomen naar een hoger gebiedsperspectief en de verbinding te onderzoeken met omliggend gebied (richting het zuiden en het westen) tot aan de IJssel en tot aan 's-Heerenbroek. Vanuit dat hogere perspectief worden de landschappelijke waarden verkent en vormen die waarden basis voor het landschapsontwikkelplan.
4. In het landschapsontwikkelplan kunnen deelontwikkelingen benoemd worden (denk aan erf-ontwikkeling) die in een vervolgfase als zelfstandige ontwikkelingen kunnen worden uitgevoerd. Daarmee ontstaat er geen onnodige afhankelijkheid tussen de verschillende deelontwikkelingen.
5. De participatie van belanghebbenden houdt niet op bij de gemeentegrens van Zwolle. Het gebied IJsselvizier grenst aan grondgebied van gemeente Kampen. En daarmee moet ook aandacht uitgaan naar belangen(organisaties) aan die zijde van de gemeentegrens.
6. Participatie van bewoners, omwonenden, belangenorganisaties en inwoners van Westenholte/Stadshagen en Zwolle in de breedte, is voor de vervolgfase belangrijk. Het verdient aandacht om voor de vervolgfase een vorm te bepalen waarmee een goede vertegenwoordiging van de verschillende belangen in en om het gebied invloed kunnen uitoefenen op de inhoud en het proces. Een participatieplan, met daarin duidelijkheid over verantwoordelijkheden, rollen en taken, maakt onderdeel uit van de op te stellen startnotitie.
7. De initiatieven die tijdens de participatiefase zijn ingediend, worden – voor zover deze passen binnen de richtinggevende uitspraken – meegenomen in het vervolgproces. Een eerste stap hiertoe is gezet via het 'Initiatieven-lab' in januari 2024.

De Klankbordgroep geeft geen toevoegingen of opmerkingen over deze aandachtspunten.

Afronding en sluiting IJsselvizier

Er wordt vanuit de gemeente een terugkoppeling gegeven aan de Klankbordgroep over de uitspraak van B&W.

Verslag 20-11-2023

Het verslag wordt pagina voor pagina doorgenomen er worden enkele aanpassingen gemaakt.

Advies Klankbordgroep Richtinggevende uitspraken Stadsbroek

1. Stadsbroek wordt niet aangemerkt als mogelijke grootschalige uitleglocatie voor verdere verstedelijking van Zwolle en daarmee uitgesloten van intensieve woningbouw programmering.
1. In de omgevingsvisie is geen uitspraak gedaan over aantallen, behalve dat het mogelijke locaties kunnen zijn voor woningbouw wanneer er op andere locaties onvoldoende ruimte beschikbaar is.
2. De keuze om deze locatie niet aan te merken als grootschalige uitleglocatie, brengt met zich mee dat deze opgave mogelijk elders in Zwolle ingevuld moet worden. Hiertoe loopt het proces in het kader van de 'aanvulling op de omgevingsvisie'. Stadsbroek wordt daarin niet meegenomen als gebied voor intensieve woningbouw programmering. Wel wordt in Stadsbroek extensieve woningbouw in meerdere varianten onderzocht.
3. Stadsbroek is een bouwsteen voor de aanvulling van de omgevingsvisie en moet daar beleidsmatig in worden verankerd en zal daarom in het groter geheel van de ontwikkeling van de stad meegenomen worden. In deze context en op basis van integraliteit en samenhang en de te maken keuzes voor de periode na 2030 blijft maatwerk en flexibiliteit nodig.

De Klankbordgroep geeft geen toevoegingen of opmerkingen over deze punten.

2. Uitwerking voor Stadsbroek vindt plaats rekening houdend met het principe van 'water en bodem sturend' zodat het gebruik en de inrichting past bij de toekomstige klimatologische verwachtingen.
 - a. De Klankbordgroep is van mening dat 'natuurversterking' meer benadrukt moet worden in de richtinggevende uitspraken en adviseert om de uitkomsten van het Groen- en Recreatiebeleid mee te nemen in de overwegingen aangezien dit aansluit op de uitkomsten van de participatie die wijzen op de wens om 'natuur' voorop te zetten.
1. Water en bodem sturend is een ontwerp principe vanuit de verstedelijkingsstrategie 'Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta'. Een van de principes daarbij is dat we in een Klimaatadaptieve Delta opgaven bij de bron aanpakken. We willen inzetten op maatregelen die duurzaam de wateropgave verlichten, passend bij het natuurlijke bodem- en watersysteem. Nieuwe verstedelijking mag niet leiden tot een grotere klimaat- en wateropgave, maar moet juist leiden tot een verkleining daarvan. Niet alleen in het ontwikkelgebied zelf, maar ook voor de omgeving. Daarbij hebben natuurlijke oplossingen de voorkeur boven technische omdat ze zich ook beter laten combineren met andere opgaven zoals onze gezondheid, de biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.
2. Verder heeft iedere ontwikkeling oog voor de door de landschappelijke ondergrond, natuur, cultuurhistorie en bouwcultuur gevormde karakteristieken en identiteit van de plek en behoudt of versterkt deze.

De Klankbordgroep geeft geen toevoegingen of opmerkingen over deze punten.

3. Voor Stadsbroek kan, in samenhang met het gebied rond het Zwarte Water en de overzijde (Dijklanden) een visie ontwikkeld worden richting een parklandschap dat een groen en recreatief uitloopegebied vormt eventueel aangevuld met sportfaciliteiten in de openbare ruimte.

- a. De Klankbordgroep adviseert het woord sportfaciliteiten te vervangen voor sportmogelijkheden en adviseert een verdere definiëring van de term sportmogelijkheden. Gebouwen zoals kleedkamers en sportkantines zijn voor de klankbordgroep onwenselijk. Het moet passend zijn voor het gebied.
- b. De Klankbordgroep adviseert het woord 'kan' te vervangen door 'wordt' omdat het anders te zwak overkomt in de richtinggevende uitspraak.

1. Voor Stadsbroek denken wij ter inspiratie aan voorbeeldgebieden als Dijklanden (Zwolle), Het Engelse Werk (Zwolle), Zandweteringpark (Deventer), Maximapark (Leidsche Rijn), Park Lingezegen (Arnhem-Nijmegen). Dit zijn verschillende gebieden die fungeren als uitloopegebied, een eigen karakter hebben en voor recreatieve doeleinden gebruikt kunnen worden in samenhang met andere functies.
2. Ontwikkeling van het gebied biedt de kans om dit fysiek te verbinden met het Zwarte Water zelf en de oostzijde van het Zwarte Water (Westerveldse Bos / Dijklanden). Hiermee kan het gebied Stadsbroek naast betekenis voor de inwoners van Stadshagen, ook betekenis krijgen voor andere inwoners van Zwolle (Holtenbroek, Aa-landen, etc.) en ontstaat een nieuwe groene (hoofd)structuur.
3. Groen en recreatief zijn begrippen die ruimte bieden voor het gebruik van de ruimte door inwoners van Stadshagen om te recreëren. Dit is grotendeels extensief (wandelpaden, ruiterspaden, speelbos, honden-uitlaatgebied), maar kan eventueel aangevuld worden met een intensieve(re) vorm mits dit landschappelijk goed in te passen is en te combineren is met andere functies. Dit is een onderzoeksopgave voor de vervolgfase.
4. We bieden ruimte voor het toevoegen van bomen conform het bestaande beleid. Initiatieven als een 'Stadshagerbos' en/of voedselbos zijn daarbij behulpzaam.
5. Voor het opstellen van een gebiedsvisie zijn begrippen als 'natuur', 'groen', 'recreatie' en 'landschappelijke waarde' leidend. Het inpassen van functies als 'wonen' en 'voorzieningen' is daarbij volgend.

De Klankbordgroep adviseert punt 5 aan te passen.

4. Woningbouw in Stadsbroek kan ondersteunend zijn aan de woningbouwopgave van Zwolle. Nader te bepalen aantal woningen kan worden ingepast waarbij invulling wordt gegeven aan een unieke doelgroep of typologie (bijv. klimaatneutraal, houtbouw, circulair, of anderszins).

- a. De klankbordgroep adviseert bij de vervolgstap deze uitspraak te verduidelijken op woningbouw in aantallen en varianten.
- b. De Klankbordgroep heeft over deze uitspraak geen aanvullende op- of aanmerkingen

1. Een bandbreedte qua aantal woningen is op dit moment niet te noemen. In het proces tot het opstellen van een gebiedsvisie wordt voorgesteld om varianten met een wisselend aantal woningen te onderzoeken.
2. Het toevoegen van woningen moet passen bij de kwaliteiten die worden gezien voor dit gebied op de thema's 'natuur', 'groen', 'recreatie' en 'landschappelijke waarde'.

Met opmerkingen [MOU1]: Dit past beter bij punt 4.

Zwolle

3. Wij richten ons bij het toevoegen van woningbouw op het toevoegen van woningen voor een doelgroep die (op dit moment) onvoldoende wordt bereikt.
4. Wij richten ons bij het toevoegen van woningbouw qua typologie op unieke verschijningsvormen voor Zwolle. Denk hierbij aan volledig klimaatneutrale woningen en/of woningen van biobased materialen en/of woningen die passen in een natte omgeving (op palen, drijvend, etc.). Het bieden van experimenteerruimte kan hierbij behulpzaam zijn (contractvormen, ruimtelijke regels, samenwerkingsvormen).
5. Het toevoegen van woningen moet zich verhouden tot bestaande rechten van agrariërs en ondernemers in en om het gebied en de daarbij horende milieuc contouren. Waar nodig, wordt hierover in overleg getreden met grondeigenaren / agrariërs.

De Klankbordgroep adviseert een variant te onderzoeken waarbij punt 4 niet van toepassing is, een zogenaamd nul-woningen-variant. Dit in lijn met het oerlandschap uit de oorspronkelijke inspiratievoorbeelden, en dat dit volwaardig in de variantenafweging wordt meegenomen.

Aandachtspunten Stadsbroek

Vanuit het participatieproces zijn een aantal aandachtspunten te benoemen voor de vervolgfase richting een gebiedsvisie. Deze aandachtspunten zijn:

1. Het gebied Stadsbroek, ten zuiden van de Ruimzichtweg, is voor een groot deel in eigendom van de gemeente Zwolle (ca. 80%). Een ander deel is in eigendom van een commerciële ontwikkelaar (ca. 15%) en verder van andere particuliere eigenaren. Het gebied Stadsbroek, ten noorden van de Ruimzichtweg, is een gebied dat in eigendom is van agrariërs en een ondernemer.
2. Voor ontwikkeling van een gebiedsvisie is het noodzakelijk om met de huidige grondeigenaren afspraken te maken over de onderlinge samenwerking en de geografische begrenzing en afbakening van het gebied.
3. Gezien de grondpositie van de gemeente Zwolle is het logisch dat de gemeente regie neemt in het vervolgproces en naar samenwerking zoekt met de gebiedspartijen.
4. Omdat er een op inhoud complexe mix aan functies wordt nagestreefd (natuur, groen, recreatie, landschap, wonen), is in het proces ruimte ingebouwd voor het uitwerken van varianten. Deze varianten bieden ruimte om verschillende intensiteiten van de functies te onderzoeken (~~denk aan intensieve recreatie of extensieve recreatie, of relatief veel woningen of weinig woningen~~). Het benoemen en onderzoeken van varianten is een belangrijke stap om tot keuze van een voorkeursvariant te komen welke in een gebiedsvisietraject verder uitgewerkt wordt.
5. Bij het opstellen van varianten moet duidelijk zijn hoe er tot een keuze voor een voorkeursvariant wordt gekomen. De financiële uitvoerbaarheid is daarbij een belangrijk gegeven.
6. Participatie van bewoners, omwonenden, belangenorganisaties en inwoners van Stadshagen en Zwolle in de breedte, is voor de vervolgfase belangrijk. Het verdient aandacht om voor de vervolgfase een vorm te bepalen waarmee een goede vertegenwoordiging van de verschillende belangen in en om het gebied invloed kunnen uitoefenen op de inhoud en het proces. Een participatieplan, met daarin duidelijkheid over verantwoordelijkheden, rollen en taken, maakt onderdeel uit van de op te stellen startnotitie.
7. De initiatieven die tijdens de participatiefase zijn ingediend, worden – voor zover deze passen binnen de richtinggevende uitspraken – meegenomen in het vervolgproces. Een eerste stap hiertoe is gezet via het 'Initiatieven-lab' in januari 2024.
 - a. De Klankbordgroep adviseert bij punt 4 niet expliciet te zijn. De tekst tussen de aanhalingstekens wordt als te sturend gezien.
 - b. Bij punt 5 staat alleen benoemd "De financiële uitvoerbaarheid is daarbij een belangrijk gegeven". Het advies van de Klankbordgroep is te benoemen dat 'naast kwalitatieve waarden zoals impact op leefomgeving, biodiversiteit, draagvlak ook financiële uitvoerbaarheid een belangrijk gegeven is.'

Afronding en sluiting

Rondvraag:

- Aandachtspunt vanuit de Klankbordgroep: rondom Hasselt zijn er ontwikkelingen met waterpartijen (zandwinning). Het is raadzaam dit mee te nemen in de overwegingen.
- College wordt geïnformeerd over het advies van de Klankbordgroep. Er volgt een concept advies aan de Klankbordgroep op basis van de notulen die vanavond gemaakt zijn.
- Het College heeft ruimte gegeven om de aanvullingen en suggesties van de klankbordgroep grotendeels te verwerken in het Document Richtinggevende Uitspraken. De projectleider verzorgt dit.
- Het advies van de Klankbordgroep wordt toegevoegd als bijlage bij het raadsvoorstel dat door het College wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

De Klankbordgroep wordt hartelijk bedankt voor haar inzet. Het wordt gewaardeerd dat iedereen tijd beschikbaar stelt om dit proces goed te doorlopen.